

POWIATOWY URZĄD PRACY W LUBACZOWIE

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I
NADWYŻKOWYCH W POWIECIE
LUBACZOWSKIM**

RAPORT ROCZNY - 2011

Opracował: Sylwester Kusiak

Spis treści

WSTĘP.....	3
ROZDZIAŁ I ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW.....	5
1.1 Analiza bezrobocia według zawodów i grup zawodów	5
1.2 Napływ bezrobotnych według zawodów.....	9
1.3 Ranking zawodów generujących bezrobocie długotrwałe	12
ROZDZIAŁ II. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	16
2.1 Oferty pracy według zawodów.....	16
2.2 Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie lubaczowskim.....	20
ROZDZIAŁ III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	21
3.1 Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.....	21
3.2 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie według grup zawodów	26
ROZDZIAŁ IV ABSOLWENCI SZKÓŁ W POWIECIE LUBACZOWSKIM	29
4.1 Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim.....	29
PODSUMOWANIE	31

SPIS TABEL:

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów (stan na koniec 2011 r.).....	6
Tabela 2. Napływ osób bezrobotnych według zawodów w 2011 r.	9
Tabela 3. Zawody generujące bezrobocie długotrwałe – stan na koniec 2011 r.	13
Tabela 4. Zawody, które nie generują bezrobocia długotrwałego – stan na koniec 2011 r.....	15
Tabela 5. Oferty pracy w powiecie lubaczowskim w 2011 r.	17
Tabela 6. Zawody deficytowe według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w 2011 r.	22
Tabela 7. Zawody zrównoważone według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w 2011 r.	23
Tabela 8. Zawody nadwyżkowe według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w 2011 r.	24
Tabela 9. Zawody generujące bezrobocie długotrwałe według grup zawodów	27
Tabela 10. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim	29
Tabela 11. Struktura zawodowa absolwentów w powiecie lubaczowskim.....	30

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Udział osób bez kwalifikacji zawodowych w grupie osób bezrobotnych.....	6
Wykres 2 Struktura bezrobocia według dużych grup zawodowych (stan na koniec 2011 r.).....	7
Wykres 3. Struktura napływu osób bezrobotnych według grup zawodowych w 2011 r.....	11
Wykres 4. Porównanie liczby pozyskanych ofert pracy w latach 2006 – 2011	16
Wykres 5. Struktura ofert pracy według grup zawodów w 2011 r.....	19
Wykres 6. Porównanie struktury osób bezrobotnych i ofert pracy w 2011 r. według PKD.....	21

WSTĘP

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9 ust. 1 pkt 9) jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Pełni on dwie zasadnicze funkcje: deskryptywną – pokazuje obraz lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na najważniejszych elementach jego nierównowagi oraz normatywną – pozwala na formułowanie wniosków dotyczących efektywniejszego wykorzystania usług i instrumentów rynku pracy, oraz ma służyć zrównoważeniu popytu na pracę i jej podaży.

Celem niniejszego opracowania jest dokonanie analizy bezrobocia w powiecie lubaczowskim, według zawodów, analizy ofert pracy pozyskanych w powiecie, analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Szczegółowe zadania w tym zakresie to: określenie odpowiednich kierunków szkoleń dla bezrobotnych, zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń, usprawnienie realizacji programów aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia, zoptymalizowanie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, określenie kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej oraz kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy, oraz stworzenie dla niej bazy informacyjnej. Powyższa analiza ma posłużyć stworzeniu oferty edukacyjnej oraz szkoleniowej odpowiedzialnym za te obszary podmiotom. Opracowanie może być również pomocnym narzędziem dla instytucji edukacyjnych i szkoleniowych, jak również osób uczących się, pracujących i bezrobotnych. Monitoring zawodów dotyczy 10 grup zawodów wielkich, 43 grup dużych (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich). Grupy elementarne obejmują 2360 zawodów i specjalności określonych w obowiązującym wg stanu na 30.06.2011 r. rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla

potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz.537 z późniejszymi zmianami).

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych ma na celu w szczególności:

- określenie kierunków i natężenie zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia osób bezrobotnych, zapewniając jednocześnie większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- ułatwienie organizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawą merytoryczną do sporządzenia niniejszego opracowania są dane statystyczne umieszczone w tabelach, które stanowią integralną część sprawozdania MPiPS.

Całość opracowania ujęto w jednej części, która oprócz wstępu i podsumowania zawiera :

Rozdział pierwszy: Analiza bezrobocia wg zawodów

Rozdział drugi: Analiza ofert pracy wg zawodów

Rozdział trzeci: Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Rozdział czwarty: Absolwenci szkół w powiecie lubaczowskim

ROZDZIAŁ I ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

1.1 Analiza bezrobocia według zawodów i grup zawodów

Według stanu na koniec 2011 r. w ewidencji lubaczowskiego urzędu pracy znajdowało się 4515 osób bezrobotnych, w tym 2210 kobiet, czyli 48,9% wszystkich bezrobotnych. Ogólna liczba osób bezrobotnych była o 29 osób mniejsza (4554 osoby na koniec 2010 r.), wzrosła natomiast liczba kobiet – rok wcześniej zarejestrowanych było 2100 kobiet.

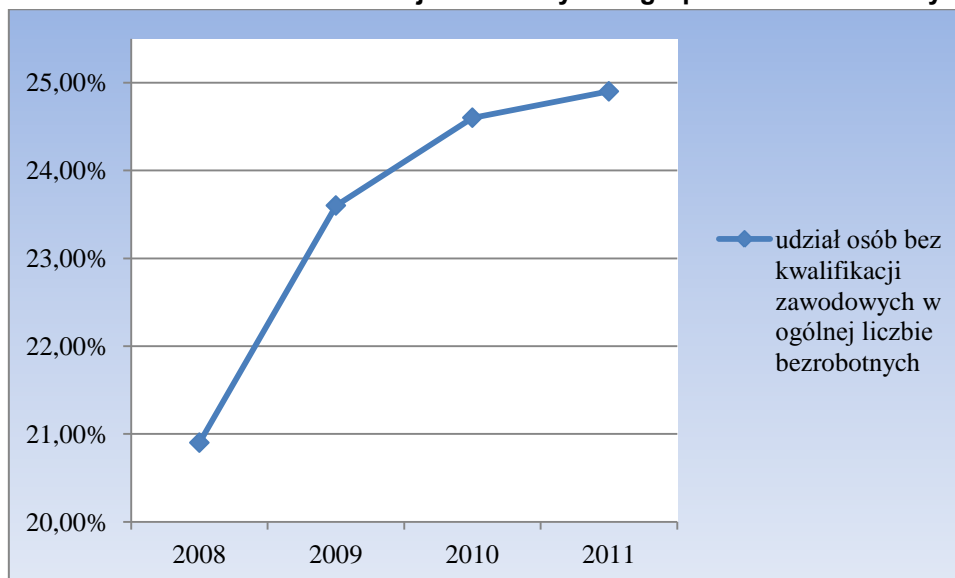
Liczba zarejestrowanych pobierających zasiłek dla osób bezrobotnych wyniosła 589, oznacza to drastyczny spadek w porównaniu z rokiem poprzednim, na koniec którego zasiłek pobierały 992 osoby (o 40,6% więcej). Sytuację tą łatwo wytłumaczyć, osoby nabywające prawo do zasiłku w 2010 r. otrzymywały zasiłek na 12 miesięcy, znakomita większość osób nabywających prawo do zasiłku w 2011 r., otrzymała zasiłek na 6 miesięcy.

Zjawiskiem szczególnie niepokojącym jest fakt znaczącego wzrostu liczby osób długotrwale bezrobotnych, z 743 na koniec 2010 r. (16,32% ogółu bezrobotnych), do 975 w końcu 2011 r. (21,6% ogółu bezrobotnych). Oznacza to, iż liczba osób długotrwale bezrobotnych wzrosła w ciągu zaledwie o prawie jedną czwartą (o 23,8%).

Minimalnemu zwiększeniu (o 1 osobę) uległa również zbiorowość osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych (dotyczy to m.in. absolwentów szkół podstawowych i gimnazjalnych, szkół licealnych, oraz osób, które ukończyły szkołę technikum bądź zasadniczą szkołę zawodową, ale nie zaliczyły egzaminu zawodowego). Była to nadal relatywnie bardzo wysoka liczba 1122 bezrobotnych (24,9% ogółu osób bezrobotnych).

Poniższy wykres przedstawia relację osób posiadających kwalifikacje zawodowe w stosunku do bezrobotnych bez kwalifikacji w ostatnich czterech latach.

Wykres 1. Udział osób bez kwalifikacji zawodowych w grupie osób bezrobotnych

Źródło: Opracowanie własne

Analizując bazę osób bezrobotnych stworzono poniższą tabelę ujmującą listę zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne w porządku hierarchicznym.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów (stan na koniec 2011 r.)

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych
1	Krawiec	212	75
2	Sprzedawca	207	84
3	Ślusarz	205	29
4	Technik ekonomista	112	26
5	Technik rolnik	103	30
6	Technik mechanik	97	17
7	Murarz	91	19
8	Mechanik samochodów osobowych	85	23
9	Tokarz w metalu	75	21
10	Technik żywienia i gosp. domowego	70	11
11	Cukiernik	54	17

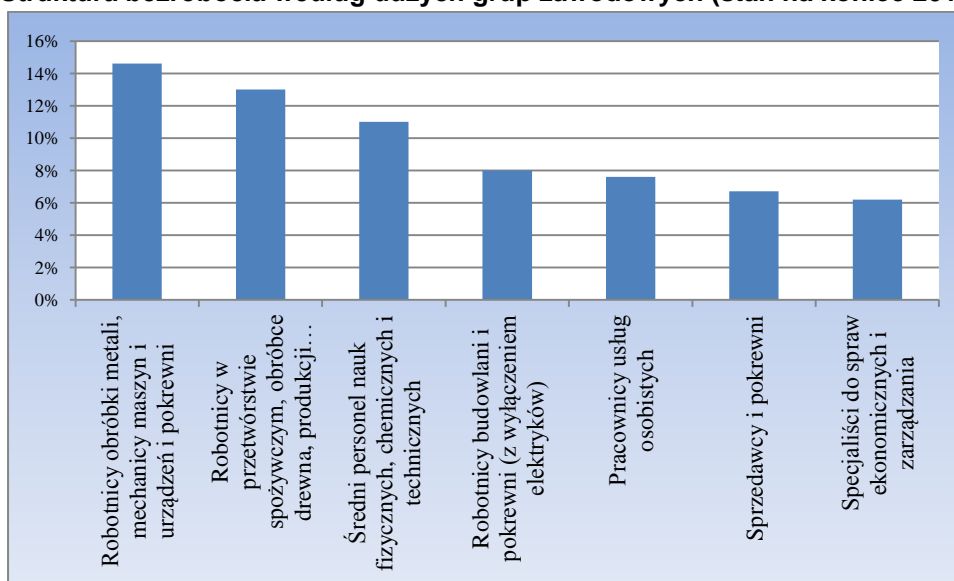
Lp.	Nazwa zawodu	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych
12	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	51	8
13	Piekarz	51	15
14	Kucharz	49	22
15	Kucharz małej gastronomii	43	4
16	Specjalista administracji publicznej	42	7

Źródło: Opracowanie własne

Porównanie wyżej wymienionych zawody, które dominują wśród osób bezrobotnych w roku 2011 z podobnymi danymi w latach poprzednich pokazuje stabilizację, z wręcz zastój w zestawie tych zawodów, jedyne zmiany zachodzą w pozycji na liście zawodów najliczniej reprezentowanych (dla większej przejrzystości pominięto zawody, które są reprezentowane w liczbie mniejszej niż 40).

Poniżej zaprezentowana została struktura osób bezrobotnych według reprezentacji dużych grup zawodowych. W poniższym wykresie nie uwzględniono grup zawodów, które nie przekroczyły 6 procent.

Wykres 2 Struktura bezrobocia według dużych grup zawodowych (stan na koniec 2011 r.)

Źródło: Opracowanie własne

Struktura bezrobocia według dużych grup zawodów nie ulega większym fluktuacjom podobnie jak struktura bezrobocia według zawodów. Tak spetryfikowana struktura jest typowa dla słabo rozwiniętych gospodarczo powiatów.

Duże grupy zawodów zilustrowane graficznie powyżej zawierają w sobie konkretne zawody i specjalności. Poniżej przedstawiono dominujące zawody przyporządkowane poszczególnym dużym grupom zawodów.

1. Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 14,61%

- ślusarze i pokrewni – 6,13%
- mechanicy pojazdów samochodowych – 3,91%
- ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 2,89%
- mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 1,21%

2. Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 13,00%

- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni – 6,25%
- piekarze, cukiernicy i pokrewni – 3,09%
- stolarze meblowi i pokrewni – 1,89%

3. Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 11,05%

- technicy budownictwa – 1,03%

4. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 7,96%

- murarze i pokrewni – 2,71%
- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 1,30%
- malarze i pokrewni – 1,09%

5. Pracownicy usług osobistych – 7,54%

- kucharze – 2,74%
- gospodarze budynków – 2,12%
- fryzjerzy – 1,50%

6. Sprzedawcy i pokrewni – 6,75%

- sprzedawcy sklepowi – 6,72%

7. Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 6,16%

- specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 4,66%

1.2 Napływ bezrobotnych według zawodów

W roku 2011 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie rejestrowało się 5979 osób (2580 kobiet, co daje 43% rejestrowanych), z tego 774 absolwentów (422 kobiety). Wśród nich aż 1657 bezrobotnych (27,7% rejestrowanych w 200 r.) w tym 332 absolwentów, stanowiły osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych. W tymże roku odnotowano 789 rejestracji osób dotąd nie figurujących w ewidencji PUP.

Poniższa tabela przedstawia napływ osób bezrobotnych w podziale na określone kwalifikacje zawodowe (uwzględniono zawody, w których napływ bezrobotnych przekroczył 49 osób). Jak widać struktura ta jest mocno zbliżona do podziału bezrobotnych na zawody, w dużym stopniu odzwierciedla ofertę edukacyjną szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim i w ostatnich latach nie uległa znaczącym zmianom.

Tabela 2. Napływ osób bezrobotnych według zawodów w 2011 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	W tym absolwenci
1	Ślusarz	291	17
2	Sprzedawca	224	18
3	Krawiec	197	2
4	Technik ekonomista	142	9
5	Technik mechanik	136	8
6	Technik rolnik	125	1
7	Murarz	125	2
8	Mechanik samochodów osobowych	103	0
9	Tokarz w metalu	98	1
10	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	82	14
11	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	78	16

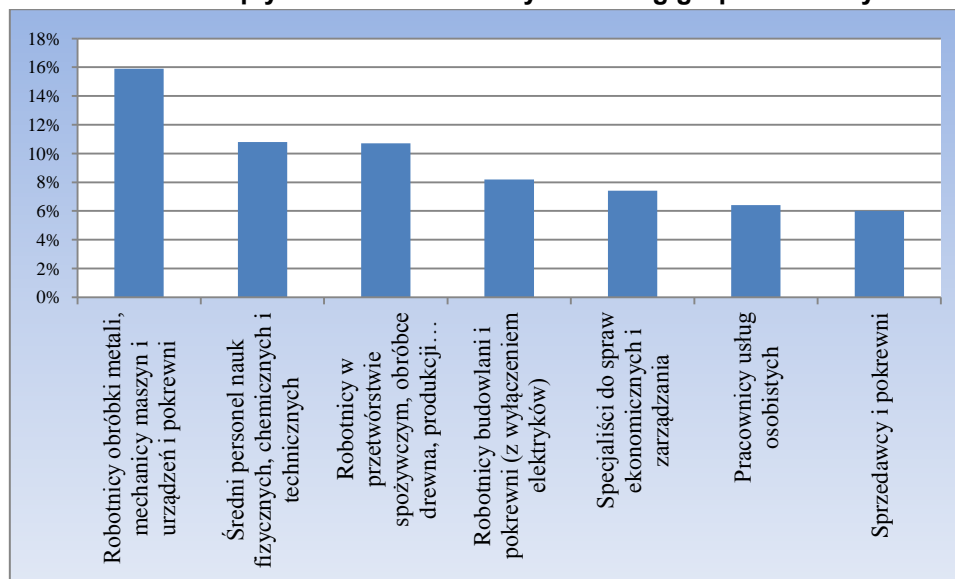
Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	W tym absolwenci
12	Specjalista administracji publicznej	65	21
13	Kucharz małej gastronomii	59	25
14	Piekarz	58	5
15	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	55	3
16	Cukiernik	52	5
17	Fryzjer	50	14

Źródło: Opracowanie własne

Struktura napływu osób bezrobotnych w podziale na grupy zawodowe, podobnie jak powyżej przedstawiona, również w ostatnich latach nie uległa deformacjom w sposób istotny. Pozytywnym sygnałem jest fakt ciągle zmniejszającej się liczby absolwentów rejestrujących się w urzędzie pracy powiatu lubaczowskiego. Skutkiem takiego stanu rzeczy jest zatrzymanie napływu osób bezrobotnych wykształconych w zawodach, które dzisiaj uważane są za nierynkowe i pociągają za sobą trudności ze znalezieniem pracy.

W powyższym wykresie nie uwzględniono grup zawodów, które nie przekroczyły 5 procent. Duże grupy zawodów pokazane na powyższym wykresie zawierają w sobie konkretne zawody i specjalności.

Wykres 3. Struktura napływu osób bezrobotnych według grup zawodowych w 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne

Jak widać na powyższym wykresie, napływ bezrobotnych według dużych grup zawodowych i grup elementarnych, wśród osób rejestrujących się w urzędzie w 2011 r. i posiadających zawód przeważającą ilość stanowili „robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni”, a wśród nich: ślusarze i pokrewni oraz mechanicy pojazdów samochodowych. Na kolejną co do liczebności zbiorowość, liczącą 10,83%% składały się osoby z grupy „średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych”, głównie technicy mechanicy, oraz technicy rolnictwa i pokrewni.

Poniżej przedstawiono dominujące zawody przyporządkowane danym grupom zawodów:

- 1. Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 15,94%**
 - ślusarze i pokrewni – 6,87%
 - mechanicy pojazdów samochodowych – 4,23%
 - ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 2,96%
 - mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych – 1,34%
- 2. Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 10,83%**
 - technicy mechanicy – 3,73%

- technicy rolnictwa i pokrewni – 3,26%
- 3. Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 10,71%**
 - krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni – 4,56%
 - piekarze, cukiernicy i pokrewni – 2,57%
 - stolarze meblowi i pokrewni – 2,17%
- 4. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 8,21%**
 - murarze i pokrewni – 2,89%
 - hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 1,41%
- 5. Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 7,36%**
 - specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 5,65%
- 6. Pracownicy usług osobistych – 6,41%**
 - kucharze - 2,15%
 - fryzjerzy – 1,69%
 - gospodarze budynków – 1,57%
- 7. Sprzedawcy i pokrewni – 6,02%**
 - sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 5,92%

1.3 Ranking zawodów generujących bezrobocie długotrwałe

Zgodnie z definicją ustawową jest to pozostawanie bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy z wyłączeniem odbywania stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych. Jest ściśle związane z bezrobociem strukturalnym, wskaźniki obydwu tych typów bezrobocia zazwyczaj kreują się na zbliżonym poziomie. Bezrobocie tego typu występuje na terenach, gdzie występuje rozbieżność między popytem na pracę, a podażą pracy. Na terenie powiatu lubaczowskiego dominuje wysoki popyt na pracę w przeciwieństwie do niskiej podaży pracy, z uwagi na niski rozwój poziom rozwoju gospodarczego tego obszaru, niskim odsetkiem podmiotów przemysłowych, z dominacją sektora usług.

Jak odnotowano na początku, w 2011 r. odnotowano bardzo duży wzrost liczby osób długotrwałe bezrobotnych, z 743 na koniec 2010 r. (16,32% ogółu

bezrobotnych), do 975 w końcu 2011 r. (21,6% ogółu bezrobotnych). Skok liczby osób długotrwale bezrobotnych o prawie jedną czwartą w ciągu zaledwie dwunastu miesięcy jest zjawiskiem wysoce niepokojącym, tym bardziej, że większość (56,1%) tych osób stanowią kobiety, którym szczególnie trudno wrócić na rynek pracy po długotrwałym bezrobociu. Wspomnieć w tym miejscu trzeba, że część z tych osób nie jest faktycznie zainteresowana poszukiwaniem pracy, a główne oczekiwania wobec urzędu pracy związane są z posiadaniem ubezpieczenia społecznego i związanymi z posiadaniem statusu osoby bezrobotnej przywilejami socjalnymi.

Poniżej przedstawiono ranking zawodów, które w największym stopniu generują długotrwale bezrobocie, zaskoczeniem nie jest układ zawodów, jakie w nim figurują, jest grupa specjalizacji występujących w tej klasyfikacji kolejny raz. Warto zwrócić uwagę na dwa dominujące w tej klasyfikacji zawody – o ile na zawód sprzedawca jest relatywnie duże zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, a jest nadwyżka osób posiadających ten zawód, o tyle na zawód krawiec występuje znikome zapotrzebowanie w powiecie lubaczowskim. Należy dodać, że podobnie jak trzeci w tej klasyfikacji zawód technik rolnik, są zawodami, w których zdecydowaną większością osób długotrwale bezrobotnych są kobiety. Ewenementem jest zawód opiekun w domu pomocy społecznej, w którym wszystkie osoby zarejestrowane w 2011 r. posiadały status osoby długotrwale bezrobotnej

Tabela 3. Zawody generujące bezrobocie długotrwale – stan na koniec 2011 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy		% w stosunku do ogólnej liczby zawodu
		Ogółem	Kobiety	
1	Bez zawodu	102	50	9,1
2	Sprzedawca	84	78	40,6
3	Krawiec	75	74	35,4
4	Technik rolnik	30	24	29,1
5	Ślusarz	29	4	14,2
6	Technik ekonomista	26	21	23,2

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12		% w stosunku do ogólnej
		miesiące		
7	Mechanik samochodów osobowych	23	0	27,1
8	Kucharz	22	22	44,9
9	Tokarz w metalu	21	1	28,0
10	Murarz	19	0	20,9
11	Technik mechanik	17	0	17,5
12	Cukiernik	17	17	31,0
13	Technik budownictwa	13	2	44,8
14	Dziewiarz	10	10	45,5
15	Opiekunka domowa	10	10	58,8
16	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	10	0	37,0
17	Opiekun w domu pomocy społecznej	6	6	100,0

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono zawody, które w 2011 r. nie generowały bezrobocia długotrwałego. Przedstawiciele wskazanych w tabeli zawodów nie występują (wyjątkiem jest ogrodnik – uprawa warzyw polowych) w rejestrze osób długotrwale bezrobotnych, tyle, że w każdym kolejnym zestawieniu w tej kategorii zachodzą dynamiczne zmiany, przykładem może być porównania zawodów, które nie generowały długotrwałego bezrobocia w roku 2010 z najnowszą analizą, pozostały w tej klasyfikacji tylko 3 zawody (technik geodeta, nauczyciel języka angielskiego i politolog).

Tabela 4. Zawody, które nie generują bezrobocia długotrwałego – stan na koniec 2011 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy		% w stosunku do ogólnej liczby zawodu
		Ogółem	Kobiety	
1	Dozorca	0	0	0
2	Elektromonter (elektryk)zakładowy	0	0	0
3	Filolog – filologia polska	0	0	0
4	Filolog- filologia obcojęzyczna	0	0	0
5	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0	0	0
6	Nauczyciel języka angielskiego	0	0	0
7	Nauczyciel języka niemieckiego	0	0	0
8	Nauczyciel nauczania początkowego	0	0	0
9	Nauczyciel przedszkola	0	0	0
10	Politolog	0	0	0
11	Specjalista do spraw finansów	0	0	0
12	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0	0	0
13	Specjalista zastosowań informatyki	0	0	0
14	Technik geodeta	0	0	0
15	Tester oprogramowania komputerowego	0	0	0
16	Ogrodnik – uprawa warzyw polowych	1	1	0,33

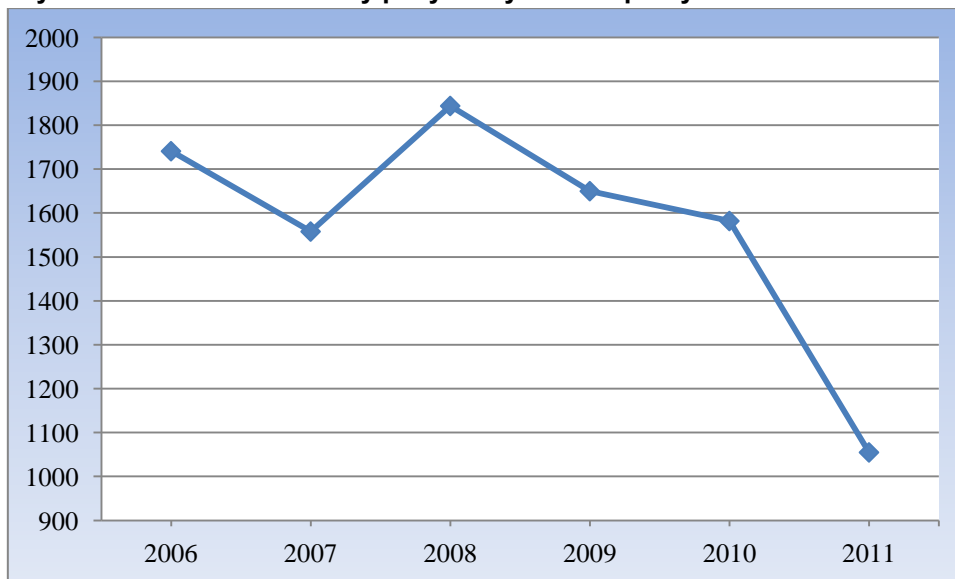
Źródło: Opracowanie własne

ROZDZIAŁ II. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

2.1 Oferty pracy według zawodów

W 2011 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie wpłynęło 1055 ofert pracy, oznaczało to kontynuację trwającej od 2009 r. tendencji spadkowej w tym zakresie, a co najistotniejsze stanowiło bardzo drastyczny spadek liczby ofert pracy w porównaniu z rokiem poprzednim aż o 33,3%. Mając na względzie ogromne ograniczenie środków, jakie w 2011 r. mogły przeznaczyć w 2011 r. urzędy pracy na aktywne formy wsparcia osób bezrobotnych i pamiętając o wysokim odsetku ofert pracy subsydiowanych w poprzednich latach, widać olbrzymią zależność między liczbą zgłoszonych miejsc pracy, a pomocą ze strony PUP, na jaką liczą pracodawcy.

Wykres 4. Porównanie liczby pozyskanych ofert pracy w latach 2006 – 2011

Źródło: Opracowanie własne

Liczba zgłaszanych ofert pracy jest fundamentalnym czynnikiem opisującym sytuację na lokalnym rynku pracy, która w tym kontekście w 2011 r. wyglądała wręcz dramatycznie źle, a pamiętać trzeba, że w tej liczbie są również staże, które jak wiadomo nie wiążą się z formalnym zatrudnieniem, a efektywność tego instrumentu rynku pracy wciąż pozostawia wiele do życzenia.

Na dzień 31.12.2011 r. niezrealizowanymi pozostawało 16 ofert pracy: po jednej w zawodzie kucharz, pielęgniarka, robotnik gospodarczy, sprzątaczką biurową, stolarz, specjalista do spraw marketingu i handlu, oraz 10 ofert w zawodzie telemarketer. Jak zostanie pokazane poniżej w zawodzie tym wpłynęło w roku 2011 70 ofert pracy, niezrealizowanie części tych ofert miało związek ze specyficzną charakterystyką tego zawodu, w którym ważne są zarówno takie cechy jak komunikatywność, łatwość nawiązywania kontaktów czy choćby dobra dykcja, natomiast trudno ustalić profil kandydata oparty o jego dane „twarde” jak wykształcenie czy też doświadczenie zawodowe.

Poniżej zilustrowano wykaz zawodów, dla których wpłynęło najwięcej ofert pracy. Uwzględniono zawody, takie jak robotnik gospodarczy, pracownik kancelaryjny, sprzątaczką biurową, które nie wymagają posiadania określonych kwalifikacji zawodowych, a zostały ujęte, gdyż stanowią duży odsetek wśród wszystkich ofert pracy. Oferty te w zdecydowanej większości były realizowane w ramach zatrudnienia subsydiowanego, bądź w formie stażu (jak doradca rolniczy czy, gdzie wszystkie oferty pracy były zrealizowane w formie stażu) lub przygotowania zawodowego dorosłych. Porównanie układu ofert pracy w poprzednich latach pokazuje poziom stagnacji w tym względzie – znakomita większość ofert, w tym te najliczniej reprezentowane, powtarzają się w każdym roku, związane są zazwyczaj z branżą usługową. Przypomnieć należy, że tylko nieliczne z tych ofert pozyskane zostały od pracodawców bez udziału środków publicznych, o tym jak ważny jest to czynnik, przekonuje drastyczny spadek liczby ofert pracy w trudnym finansowo dla urzędów pracy roku 2011.

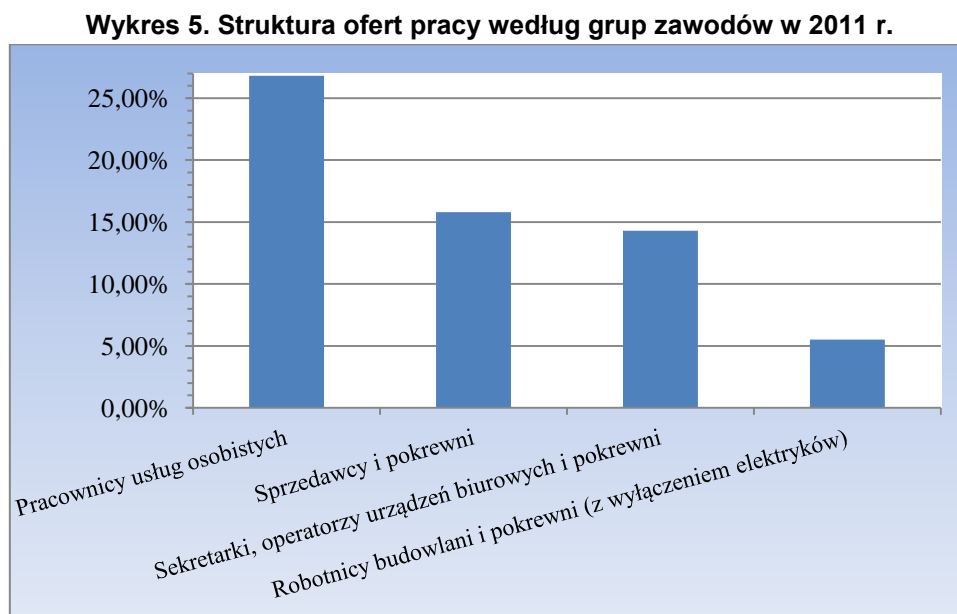
Tabela 5. Oferty pracy w powiecie lubaczowskim w 2011 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
		Zgłoszone w 2011 r.	W końcu 2011 r.
1	Robotnik gospodarczy	227	1
2	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	85	0
3	Sprzedawca	84	0

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
4	Telemarketer	70	10
5	Sprzątaczką biurową	48	1
6	Pracownik kancelaryjny	42	0
7	Fryzjer	17	0
8	Technik prac biurowych	15	0
9	Brukarz	15	0
10	Robotnik budowlany	14	0
11	Kucharz	13	1
12	Monter/składacz okien	11	0
13	Doradca rolniczy	10	0
14	Doradca klienta	10	0
15	Animator kultury	9	0
16	Robotnik leśny	9	0
17	Stolarz	9	1
18	Kierowca samochodu ciężarowego	9	0
19	Archiwista	8	0
20	Magazynier	8	0
21	Pomocnik biblioteczny	8	0
22	Barman	8	0
23	Opiekunka domowa	8	0
24	Pomoc kuchenna	8	0
25	Mechanik pojazdów osobowych	7	0
26	Opiekunka dziecięca	6	0
27	Terapeuta zajęciowy	6	0
28	Referent (asystent) bankowości	6	0
29	Księgowy	5	0
30	Przedstawiciel handlowy	5	0

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiona została struktura ofert pracy według grup zawodów w powiecie lubaczowskim w roku 2011, nie uwzględniono grup zawodów, których reprezentacja nie przekroczyła pięciu procent.

Źródło: Opracowanie własne

W trzech największych grupach zawodów dominują oferty pracy subsydiowane, inaczej sytuacja wygląda w grupie robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków), gdzie pracodawcy składali oferty pracy nie licząc na refundację ze środków pochodzących z Funduszu Pracy czy funduszy europejskich.

W ramach pokazanych powyżej dużych grup zawodów dominowały następujące zawody:

1. Pracownicy usług osobistych – 26,82%

- gospodarze budynków – 21,52%
- kucharze – 1,80%
- fryzjerzy – 1,61%
- barmani – 0,76%
- kelnerzy – 0,47%

2. Sprzedawcy i pokrewni – 15,83%

- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 8,06%

- sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej
– 6,64%

- pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,95%

3. Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 14,31%

- pracownicy obsługi biurowej – 13,55%

- sekretarki (ogólne) – 0,76%

4. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 5,50%

- robotnicy budowy dróg i pokrewni – 1,42%

- szklarze – 1,04%

- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 0,66%

- murarze i pokrewni – 0,47%

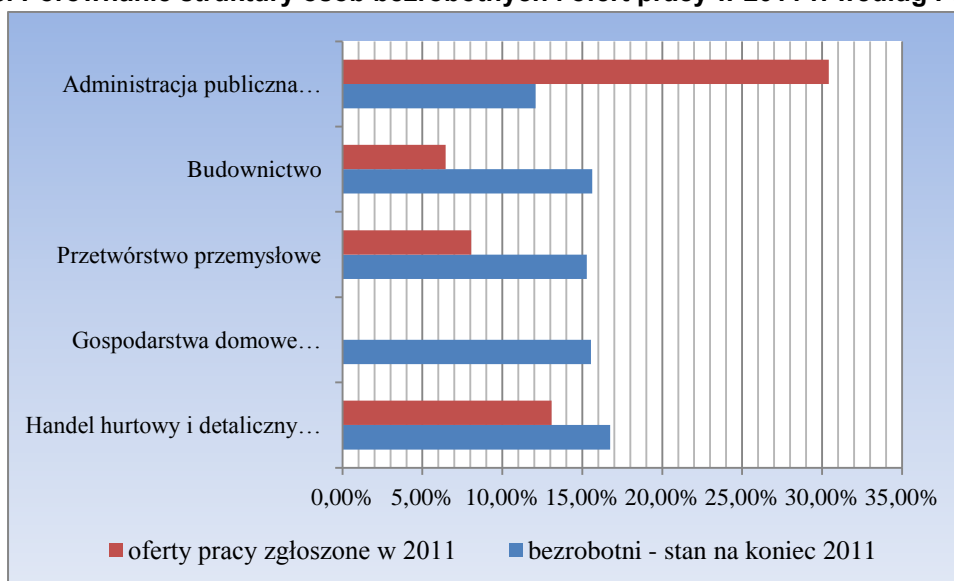
- tynkarze i pokrewni – 0,47%

2.2 Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie lubaczowskim

Zdecydowana większość ofert pracy zgłoszonych w 2011 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie pochodziła z branży Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, przypomnieć należy, że w dużej części były to oferty pracy subsydiowanej, głównie dotyczyły organizowania prac interwencyjnych. Z kolei druga pod względem liczby ofert pracy pochodziła z branży Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Jak wspomniano wcześniej, w branży tej od lat utrzymuje się stosunkowo wysoka podaż ofert pracy, co wynika po części z liczby miejsc pracy w tych zawodach, a z drugiej strony z częstej wymiany pracowników. Wpływa na to możliwość pozyskiwania przez pracodawców stażystów, którzy niestety często po zakończeniu stażu są zastępowani kolejnymi osobami odbywającymi staż. Dzieje się tak ze szkodą dla lokalnego rynku pracy, co skutkuje znaczącym ograniczeniem liczby realnych miejsc pracy. Uwagę zwraca dysproporcja pomiędzy liczbą bezrobotnych pracujących wcześniej w sekcji Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, a brakiem ofert pracy pochodzących z tej sekcji. Relatywnie wysoki odsetek osób, dla których ostatnim miejscem pracy było gospodarstwo domowe zatrudniające

pracowników jest konsekwencją regulacji prawnych, dzięki którym osoby bezrobotne podpisując umowę o pracę na kilka miesięcy, nabywały prawo do urlopu wychowawczego trwającego dwa, a nawet trzy lata. Zaznaczyć należy, że często są to osoby, które nie pracują już kilka, a nawet kilkanaście lat i są realnie wyłączone z rynku pracy, nie przejawiają praktycznie żadnej aktywności w celu jej znalezienia.

Wykres 6. Porównanie struktury osób bezrobotnych i ofert pracy w 2011 r. według PKD

Źródło: Opracowanie własne

ROZDZIAŁ III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

3.1 Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe

W efekcie przekształceń na rynku pracy wynikających z przetasowań w strukturze pracodawców działających na danym terenie oraz migracji ludności w obrębie regionalnym i międzynarodowym, a także takich globalnych procesów jak rozwój gospodarczy, wprowadzanie nowych technologii i postępująca automatyzacja, następuje z jednej strony zanik zapotrzebowania na niektóre zawody na rynku pracy, natomiast z drugiej pojawia się popyt na kwalifikacje w ramach nowych zawodów. Stąd potrzeba opisanie potrzeb na dane zawody i specjalności katalogowanych poprzez tworzenie list zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określane są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie. Przyjmuje się, że:

- zawody o wskaźniku $> 1,1$ to **zawody deficytowe**,
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $< 0,9; 1,1 >$ to **zawody zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- zawody o wskaźniku $< 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**.

Poniżej przedstawiono trzy tabele przedstawiające:

- wykaz 17 zawodów deficytowych (im większy wskaźnik intensywności deficytu, tym bardziej zawód jest deficytowy)
- wykaz 10 zawodów zrównoważonych
- wykaz 38 zawodów nadwyżkowych (im mniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki, tym bardziej nadwyżkowy jest zawód)

Tabela 6. Zawody deficytowe według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w 2011 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
1	Telemarketer	5,8333	0,0833	70,0000
2	Pomoc kuchenna	0,6667	0,0833	8,0000
3	Operator maszyn rolniczych	0,5000	0,0833	6,0000
4	Tynkarz	0,4167	0,0833	5,0000
5	Kierowca samochodu dostawczego	0,4167	0,0833	5,0000
6	Robotnik gospodarczy	18,9167	5,6667	3,3382
7	Opiekunka dziecięca	0,5000	0,1667	3,0000
8	Woźny	0,2500	0,0833	3,000
9	Sekretarka	0,6667	0,2500	2,6667

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
10	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,4167	0,1667	2,5000
11	Technik farmaceutyczny	0,1667	0,0833	2,0000
12	Technik masażysta	0,1667	0,0833	2,0000
13	Terapeuta zajęciowy	0,5000	0,2500	2,0000
14	Sprzątaczką biurową	4,0000	2,0000	2,0000
15	Barman	0,6667	0,4167	1,6000
16	Kamieniarz	0,2500	0,1667	1,5000
17	Kierowca samochodu ciężarowego	0,7500	0,6667	1,1250

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7. Zawody zrównoważone według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w 2011 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
1	Pielęgniarka	0,3333	0,3333	1,0000
2	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,2500	0,2500	1,0000
3	Kosmetyczka	0,1667	0,1667	1,000
4	Sortowacz	0,1667	0,1667	1,000
5	Psycholog	0,0833	0,0833	1,000
6	Rejestratorka medyczna	0,0833	0,0833	1,000
7	Blacharz	0,0833	0,0833	1,000

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
8	Mechanik maszyn rolniczych	0,0833	0,0833	1,000
9	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	0,0833	0,0833	1,000
10	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,0833	0,0833	1,000

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Zawody nadwyżkowe według wskaźnika deficytu (nadwyżki) w 2011 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
1	Ślusarz	0,4167	24,2500	0,0172
2	Krawiec	0,3333	16,4167	0,0203
3	Murarz	0,4167	10,4167	0,0400
4	Piekarz	0,2500	4,8333	0,0517
5	Mechanik pojazdów osobowych	0,5833	8,5833	0,0680
6	Hydraulik	0,2500	3,4167	0,0732
7	Cukiernik	0,3333	4,3333	0,0769
8	Mechanik pojazdów samochodowych	0,5000	6,0000	0,0833
9	Kucharz małej gastronomii	0,5000	4,9167	0,1017
10	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,1667	1,4167	0,1176
11	Cieśla szalunkowy	0,1667	1,4167	0,1176
12	Stolarz	0,7500	5,0000	0,1500

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
13	Kierowca ciągnika rolniczego	0,2500	1,5833	0,1579
14	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0,4167	2,5000	0,1667
15	Technik informatyk	0,1667	0,8333	0,2000
16	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,1667	0,7500	0,2222
17	Kelner	0,4167	1,8333	0,2273
18	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,2500	1,0000	0,2500
19	Dozorca	0,3333	1,3333	0,2500
20	Nauczyciel języka angielskiego	0,2500	0,9167	0,2727
21	Ratownik medyczny	0,1667	0,5833	0,2857
22	Pilarz	0,1667	0,5833	0,2857
23	Fizjoterapeuta	0,5000	1,5833	0,3158
24	Robotnik leśny	0,7500	2,2500	0,3333
25	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,1667	0,5000	0,3333
26	Fryzjer	1,4167	4,1667	0,3400
27	Sprzedawca	7,0000	18,6667	0,3750
28	Kucharz	1,0833	2,8333	0,3824
29	Ogrodnik	0,2500	0,5833	0,4286
30	Robotnik budowlany	1,1667	2,5833	0,4516
31	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	0,0833	0,1667	0,5000

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
32	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	0,4167	0,8333	0,5000
33	Tapicer	0,1667	0,3333	0,5000
34	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,1667	0,3333	0,5000
35	Lakiernik wyrobów drzewnych	0,1667	0,2500	0,6667
36	Opiekunka domowa	0,6667	0,9167	0,7273
37	Magazynier	0,6667	0,8333	0,8000
38	Księgowy	0,4167	0,5000	0,8333

Źródło: Opracowanie własne

3.2 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie według grup zawodów

W celu opisanego zjawiska długotrwałego bezrobocia z różnych perspektyw, stworzony został wskaźnik długotrwałego bezrobocia obliczany na podstawie danych będących w posiadaniu Powiatowych Urzędów Pracy. Wskaźnik ten równa się stosunkowi ilości osób w danym zawodzie zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie (według stanów na dzień 31 grudnia). Wartości wskaźnika mieści się w przedziale od 0 do 1. Zerowa wartość wskaźnika oznacza brak osób długotrwałe bezrobotnych w danym zawodzie. W przypadku wartości równej 1 ogólna liczba osób bezrobotnych w danym zawodzie odpowiada liczbie osób długotrwałe bezrobotnych, czyli im bardziej wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia zbliża się do 1, tym zwiększa się ryzyko wystąpienia zjawiska długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie.

Poniżej wypunktowano wartości wskaźnika długotrwałego bezrobocia według grup zawodów, grupy zawodów według kodu dwucyfrowego uszeregowane są od najwyższego do najniższego.

Tabela 9. Zawody generujące bezrobocie długotrwałe według grup zawodów

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,9000
2	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,8000
3	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,6667
4	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4783
5	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4211
6	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,3846
7	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,3810
8	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,3799
9	82	Monterzy	0,3750
10	35	Technicy informatycy	0,3333
11	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,3279
12	51	Pracownicy usług osobistych	0,3203
13	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,2993
14	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,2917
15	62	Leśnicy i rybacy	0,2895
16	54	Pracownicy usług ochrony	0,2857
17	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,2708
18	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,2693
19	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,2593

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
20	74	Elektrycy i elektronicy	0,2391
21	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,2308
22	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,2098
23	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,2000
24	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,1996
25	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,1967
26	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1722
27	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,1467
28	26	Sp. z dziedziny prawa, dz. społecznych i kultury	0,1456
29	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,1429
30	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,1250
31	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,1429
32	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1000
33	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0857
34	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,0000
35	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0000
36	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0000
37	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0000
38	42	Pracownicy obsługi klienta	0,0000
39	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0000

Źródło: Opracowanie własne

ROZDZIAŁ IV ABSOLWENCI SZKÓŁ W POWIECIE LUBACZOWSKIM

4.1 Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim

W 2011 r. szkoły ponadgimnazjalne na terenie powiatu lubaczowskiego ukończyły łącznie 598 osoby: 395 w liceach ogólnokształcących, 72 w technikach zawodowych, oraz 131 w zasadniczych szkołach zawodowych. Liczba zarejestrowanych w PUP absolwentów wyniosła 267, co oznacza, że bezrobotnymi zostało 45% absolwentów szkół powiatu lubaczowskiego. W tej grupie 75% stanowiły osoby, które po szkole skończyły bez uzyskania kwalifikacji zawodowych (138 po liceach ogólnokształcących, 21 po technikach, oraz 42 po zasadniczych szkołach zawodowych). Są to liczby wysoce niepokojące, coraz wyższy jest odsetek osób, które kończą zasadnicze szkoły zawodowe i technika zawodowe bez uzyskania dyplomu zawodowego.

Tabela 10. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim

Lp.	Nazwa szkoły	Osoby, które ukończyły szkołę w 2011 r.			
		Liczba absolwentów		Absolwenci zarejestrowani w PUP	
		Ogółem	Dziewczęta	Ogółem	Bez zawodu
1	Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki	255	156	80	80
2	Liceum Ogólnokształcące im. J. Kustronia	105	71	42	42
3	Liceum Profilowane w Oleszycach	35	14	16	16
4	Technikum w Lubaczowie	32	13	15	7
5	Technikum w Oleszycach	40	35	23	14
6	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Lubaczowie	110	26	79	35
7	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Oleszycach	21	5	12	7

Źródło: Opracowanie własne

Struktura zawodowa absolwentów szkół powiatu lubaczowskiego kształtuje się w sposób dość niezmienny, jeżeli chodzi o kierunki kształcenia w zasadniczych szkołach zawodowych, większa zmienność odbywa się w technikach zawodowych, gdzie pojawiają się nowe kierunki kształcenia, przyszłość pokaże, czy trafne.

Odnotować trzeba dość wyraźny spadek liczby absolwentów zarejestrowanych w PUP w porównaniu z rokiem 2010 (71 osób). Wynikać to może z mniejszej liczby absolwentów ogółem oraz z częstszej migracji młodych ludzi, którzy posiadając siatkę kontaktów (znajomi, rodzina) za granicą poszukują możliwości zatrudnienia w miejscu, gdzie łatwiej znaleźć pracę. Liczby przewidywanych absolwentów w 2012 roku przedstawiają się następująco: 399 w liceach ogólnokształcących, 99 w technikach zawodowych i 136 w zasadniczych szkołach zawodowych.

Tabela 11. Struktura zawodowa absolwentów w powiecie lubaczowskim

Lp.	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w 2011 r.	
		Ogółem	Dziewczęta
1	Bez zawodu (LO)	405	241
2	Technik architektury krajobrazu	11	10
3	Technik agrobiznesu	8	4
4	Technik mechanik	15	0
5	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	21	21
6	Technik kucharz	7	3
7	Rolnik	0	0
8	Kucharz małej gastronomii	21	5
9	Technik ekonomista	17	13
10	Ślusarz	30	0
11	Mechanik pojazdów samochodowych	25	0
12	Monter elektronik	4	0
13	Cukiernik	2	2
14	Piekarz	5	1
15	Stolarz	9	0
16	Kucharz małej gastronomii	5	3
17	Fryzjer	10	10
18	Sprzedawca	12	10
19	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	4	0
20	Lakiernik samochodowy	5	0
21	Blacharz samochodowy	1	0
22	Elektryk	3	0

Źródło: Opracowanie własne

PODSUMOWANIE

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych stworzony został w celu określenia aktualnych potrzeb rynku pracy. Trzeba podkreślić, że skupiają się one nie tylko na konkretnych kwalifikacjach zawodowych, zdobytych w systemie szkolnym czy na kursach doszkalających, ale także na dodatkowych umiejętnościach o charakterze uniwersalnym, takich jak: projektowanie ścieżki rozwoju zawodowego, elastycznego podejścia do oczekiwań pracodawców, a co za tym idzie uwzględniania konieczności kilkakrotnej reorientacji zawodowej na przestrzeni całej kariery zawodowej. Codziennym zjawiskiem w powiecie lubaczowskim jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, a w innym, niekoniecznie pokrewnym. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których ma możliwość jedynie w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę. Ważnymi dla lokalnego rynku pracy czynnikami stają się zatem przede wszystkim: jakościowy rozwój zasobów ludzkich, rozwijanie systemu edukacji, szkoleń i poradnictwa zawodowego – prowadzenie polityki spójności między rynkiem pracy a ofertą dydaktyczną szkół ponadgimnazjalnych, rozwijanie i wspomaganie sektora usług, wspomaganie samozatrudnienia, wyrównywanie szans grup w trudniejszej sytuacji na rynku pracy: kobiet, osób niepełnosprawnych oraz osób po 50 roku życia, kreowanie i prowadzenie regionalnej polityki przeciwdziałania bezrobociu.

Liczba osób bezrobotnych w powiecie lubaczowskim mierzona na koniec 2011 roku wyniosła 4515 osób, co oznaczało minimalny spadek o 39 osób w porównaniu z rokiem poprzednim, warto dodać, że liczba ta utrzymuje się od dłuższego czasu na dość stabilnym poziomie. Wśród ogółu bezrobotnych bardzo dużo jest osób bez kwalifikacji zawodowych – 1122, co stanowi aż 24,85% zarejestrowanych i co ważne po raz kolejny liczba ta wzrosła, co prawda tym razem tylko o jedną osobę, ale w przeciągu trzech lat aż o 237 osób. Część z tych osób to absolwenci szkół gimnazjalnych, nie kontynuujące dalszej nauki, oraz ponadgimnazjalnych, które nie kształcą w zawodzie (licea ogólnokształcące), a także, co już jest bardziej niepokojące osoby, które nie podeszły bądź nie zaliczyły egzaminu poświadczającego kwalifikacje zawodowe. Otwartym pozostaje pytanie, ile spośród osób, które posiadają formalne

kwalfikacje jest w stanie skutecznie poszukiwać możliwości zatrudnienia, a także po uzyskaniu tej możliwości utrzymać zatrudnienie wykazując się praktycznymi umiejętnościami.

Generalnie w strukturze lokalnego rynku pracy panuje stagnacja. Biorąc pod uwagę grupy wielkie zawodów, nie zanotowano istotnych zmian. Układ poszczególnych zawodów również nie ulega zmianie, nie pojawiają się nowe zawody, wręcz umacniana jest pozycja dotychczas dominujących zawodów, co jest niekorzystne, nie pojawiają się zawody z szeroko rozumianej branży przemysłowej, a liczebnie wyróżniają się specjalizacje w branży usługowej. W ślad za tym idzie ustabilizowanie struktury bezrobocia w powiecie lubaczowskim. Również napływ osób bezrobotnych nie zmienia się. Biorąc pod uwagę duże grupy zawodów ciągle najwięcej osób rejestruje się w grupie zawodów „Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń“, „Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych” oraz „Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni“, jest to odpowiednio w skali roku 15,94%,10,82%, oraz 10,71%. Te trzy grupy są również najliczniej reprezentowane wśród osób bezrobotnych na koniec 2011 roku.

Bezrobotni rejestrujący się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w większości poprzednio pracowali. Dla osób poprzednio pracujących miejscem pracy był przede wszystkim sektor usług, a w nim przede wszystkim osoby pracujące w handlu hurtowym i detalicznym.

W ciągu roku 2011 ponad połowę ofert pracy zgłosili pracodawcy w następujących czterech dużych grupach zawodów:

- Pracownicy usług osobistych, ponad jedna czwarta ofert pracy – 26,82%
- Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 14,31%
- Sprzedawcy i pokrewni – 15,82%
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 5,50%.

Podkreślić należy, że w najliczniej reprezentowanej grupie zawodów dominował zawód gospodarze budynków (21,52%wszystkich ofert pracy), w ramach którego przeważały oferty pracy subsydiowane, a sam zawód nie wymaga szczególnych kwalifikacji zawodowych. Takie dane są niepokojące ponieważ

wyraźnie na tym przykładzie widać, że pracodawcy zwracają się do urzędu pracy o znalezienie pracowników o niskich kwalifikacjach, najczęściej na umowy na czas określony i krótkoterminowe bądź z dużą rotacją zatrudnionych, które powodują brak stabilności ekonomicznej i uciekanie w „szarą strefę”, która jest bolączką powiatów peryferyjnych. Jest to bardzo poważne wyzwanie dla instytucji samorządowych ponieważ przy takiej strukturze gospodarczej nie ma możliwości zatrzymania najlepiej wykształconej młodzieży, dla której nie ma miejsc pracy, a co za tym idzie nieuniknione są migracje, wewnętrzne i zewnętrzne, a co za tym idzie starzenie społeczności lokalnych, drenaż kwalifikacji i dalszy spadek potencjału demograficznego i gospodarczego powiatu. Ponadto należy podkreślić, że wśród wielu bezrobotnych występuje zjawisko dezaktualizacji ich kwalifikacji, co w efekcie utrudnia ich powrót na rynek pracy.

Wyniki raportu wyraźnie wskazują, że większość zawodów czy grup zawodów występujących na rynku pracy powiatu lubaczowskiego to zawody nadwyżkowe tj. takie w których występuje przewaga osób poszukujących pracy nad ofertami zgłoszonymi przez pracodawców.

W strukturze osób bezrobotnych według zawodów, najwięcej jest osób będących absolwentami szkół ponadgimnazjalnych powiatu lubaczowskiego, oraz powiatów ościennych.

Wciąż nie rozwiązany pozostaje problem długotrwałego bezrobocia, czyli osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Bezrobotni długotrwale charakteryzują się mniejszą aktywnością w poszukiwaniu zatrudnienia, mniej chętnie podejmują decyzje o zmianie kwalifikacji, a także są mniej mobilni. W tym przypadku przede wszystkim potrzebna jest zmiana sposobu myślenia oraz mentalności, a dopiero w następnej kolejności zmiana kwalifikacji i pomoc w poszukiwaniu pracy. Podkreślenia wymaga fakt, że spora część bezrobotnych długotrwale zarejestrowanych w urzędzie pracy nie posiada w ogóle żadnego zawodu. Niezbędne jest zatem stałe podejmowanie działań zmierzających do umożliwienia tym osobom zdobycia zawodu czy też podniesienia lub uzupełnienia posiadanych kwalifikacji.

Zjawisko bezrobocia, które bezpośrednio dotyka niemal piątą część aktywnych zawodowo mieszkańców naszego powiatu, a pośrednio o wiele szersze grono osób jest

to ogromnym wyzwaniem nie tylko dla Publicznych Służb Zatrudnienia, ale również, a może przede wszystkim dla władz lokalnych, które muszą zadbać o większą atrakcyjność gospodarczą naszego powiatu. Bez zwiększenia tej atrakcyjności, żadne działania podejmowane przez urząd pracy nie przyniosą pożądanych efektów. Tylko współpraca pomiędzy administracją lokalną tak na poziomie miasta i gminy jak i powiatu może przynieść efekt w postaci zmniejszenia stopy bezrobocia w powiecie lubaczowskim, co powinno być naszym wspólnym celem.